

Brussel, 22 februari 2016

Commissie voor Normalisatie van de boekhouding van de instellingen van openbaar nut van de sociale zekerheid

OMZENDBRIEF Nr. 1

Ref. : DGSOC/COM-NORM/01

Wettelijke basis : KB van 5 mei 1993, art.2, 2° en art. 4

Betreft: Onderscheid tussen de budgettaire rekeningen behorend tot het beheer of tot de opdrachten

1. Boekjaar van inwerkingtreding: 2016

2. Doel/context:

De rekeningen van de opdrachtenbegroting en die van de beheersbegroting kunnen onderscheiden, in het bijzonder voor gelijkaardige verrichtingen. Concreet geeft deze omzendbrief een antwoord op de volgende vragen:

- Op welke basis (bassissen) kan men ervan uitgaan dat een ontvangst of een uitgave behoort tot de opdrachtenbegroting of tot de beheersbegroting?
- Hoe worden opdrachten enerzijds en beheer anderzijds gedefinieerd?
- Welke zijn de criteria die toelaten een onderscheid te maken tussen opdrachten en beheer?

3. Referenties:

3.1. Wettelijke referenties: koninklijk besluit van 3 april 1997, art 11, § 1 tot § 3, koninklijk besluit van 22 juni 2001 en koninklijk besluit van 26 januari 2014.

3.2. Plenaire vergaderingen van de Commissie van : 13/06/2014, 19/06/2015 en 15/01/2016

4. Vroegere versies: niet

5. Overgangsmatregelen

De instellingen worden uitgenodigd om de huidige omzendbrief toe te passen voor het lopende boekjaar 2016, door, indien nodig, over te gaan tot een begrotingsaanpassing met als doel om een aantal kredieten over te dragen tussen de opdrachtenbegroting en de beheersbegroting. Een verantwoordingsnota moet de overgedragen bedragen detailleren en aantonen dat de totale begroting van de instelling ongewijzigd blijft door deze overdrachten. Deze overdrachten moeten uitgevoerd worden volgens de procedure voorzien in artikel 14§1 van het koninklijk besluit van 3 april 1997 (akkoord van de regeringscommissaris van begroting) en zullen medegedeeld worden ter informatie aan de Minister van Begroting en aan de voogdijminister, evenals aan de FOD Sociale Zekerheid.

De voorzitter van de Commissie,

H. LARMUSEAU

Onderscheid tussen de budgettaire rekeningen behorend tot het beheer of tot de opdrachten

1. Wettelijke basis : KB van 3 april 1997

“ Art. 11. § 1. Voor elke openbare instelling van sociale zekerheid wordt een jaarlijkse begroting opgemaakt, met opgave van alle ontvangsten en alle uitgaven, welke de herkomst en de oorzaak ervan ook mogen zijn.

Het begrotingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

§ 2. De begroting bestaat uit :

1° een opdrachtenbegroting die de ontvangsten en uitgaven omvat die betrekking hebben op de wettelijke opdrachten van de instelling;

2° een beheersbegroting die de ontvangsten en uitgaven omvat die betrekking hebben op het beheer van de instelling.

In de beheersbegroting wordt een onderscheid gemaakt tussen de personeelsuitgaven, de werkingsuitgaven en de investeringsuitgaven.

§ 3. De opdrachtenbegroting kan niet-limitatieve kredieten omvatten. De beheersbegroting omvat enkel limitatieve kredieten, met uitzondering van de kredieten met betrekking tot rechtstreekse of onrechtstreekse belastingen, vergoedingen verschuldigd krachtens fiscale bepalingen of uitgaven ten gevolge van gerechtelijke procedures of beslissingen.”

Verslag aan de Koning van het K.B. van 3 april 1997

“ Art. 11, § 1. Deze paragraaf herneemt het eerste, gedeeltelijk het derde lid van artikel 2 van de wet van 16 maart 1954.

§2. In de begroting van de openbare instellingen van sociale zekerheid zal voortaan een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de kredieten die betrekking hebben op de sociale uitkeringen en voorzieningen enerzijds, en de beheerskredieten anderzijds. Binnen de beheersbegroting wordt een verder onderscheid gemaakt tussen de personeelsuitgaven, de werkingsuitgaven en de investeringsuitgaven. De werkingsuitgaven worden nog verder ingedeeld in vaste en variabele uitgaven, waarbij de variabele uitgaven hetzij betrekking hebben op personeel hetzij op goederen en diensten. Op die manier wordt de transparantie van de begroting verhoogd.

§3. Gezien de opdrachtenbegroting betrekking heeft op de uitgaven voor sociale uitkeringen en voorzieningen, zal deze voor een groot deel niet-limitatieve kredieten omvatten. De beheersbegroting omvat evenwel enkel limitatieve kredieten, met uitzondering van een aantal posten zoals de kredieten voor de betaling van belastingen of m.b.t. uitgaven ten gevolge van gerechtelijke procedures of beslissingen. ”

N.B. : de woorden "*ontvangsten*" en "*uitgaven*" moeten gebruikt worden voor verrichtingen met derden (begrotingsverrichtingen) terwijl de termen "*opbrengsten*" en "*lasten*" voorbehouden zijn voor de economische rekeningen die eveneens interne verrichtingen bevatten (afschrijvingen,...).

2. Analyse en criteria van onderscheid

2.1 Doelen van de beheers- en opdrachtenbegroting

De opdrachtenbegroting moet een overzicht geven van de uitgaven en ontvangsten van de sociale zekerheid en van de andere wettelijke opdrachten toevertrouwd aan de OISZ's.

De beheersbegroting moet een overzicht geven van de kosten van de instelling en van eventuele ontvangsten die hiermee zijn verbonden.

In de voorstelling van de begroting met behulp van synoptische tabellen wordt het nettobedrag van de beheersbegroting geïntegreerd in de rubriek administratiekosten van de opdrachtenbegroting, zodat deze laatste een volledig beeld geeft van de ontvangsten en uitgaven van de sociale zekerheid, met inbegrip van de hierop betrekking hebbende kosten.

2.2 Definities van de verrichtingen die tot beheer en tot opdrachten behoren

Onder "opdrachten" wordt verstaan, alle verrichtingen van sociale zekerheid of daarmee verbonden verrichtingen die de wetgever de instelling heeft toevertrouwd, evenals de financiële verrichtingen die daarop betrekking hebben.

Onder "beheer" wordt verstaan, alle middelen en alle acties die de organen van de instelling aanwenden en ondernemen om de opdrachten te vervullen die hen werden toevertrouwd.

2.3 Onderscheid tussen de verrichtingen die tot het beheer en deze die tot de opdrachten behoren

A. Algemene criteria:

Een verrichting die tot de opdrachten behoort:

- betreft het uitvoeren van een opdracht ingeschreven in de wetgeving of opgelegd door de voogdij-instansities, evenals de bijbehorende financiële verrichtingen (bijv. toegekende sociale prestaties, intresten op de reservefondsen van de sociale zekerheid);
- heeft tot gevolg:
 - o een financiële stroom, direct of indirect met gebruikers (onderworpen aan een stelsel van sociale zekerheid, gerechtigden op sociale prestaties en zorgverleners);
 - o een financiële stroom met een andere instelling (OISZ, FOD, meewerkende instellingen, gefedereerde entiteiten);
 - o een financiële stroom met een financiële instelling, met betrekking tot de opdrachten.

Een verrichting die tot het beheer behoort:

- Betreft de gebruikte middelen en acties om een opdracht uit te voeren, die in het algemeen hun oorsprong hebben in een beslissing van de organen van de instelling (beheerscomité, directiecomité),

evenals de financiële verrichtingen die hierop betrekking hebben (bijv. personeelskosten, hypothecaire lening voor de verwerving van een gebouw bestemd voor administratief gebruik);

- Heeft als oorsprong:
 - o relaties, direct of indirect, met occasionele gebruikers, ten gevolge van een opdracht;
 - o relaties met een andere instelling (OISZ, FOD, meewerkende instelling, gefedereerde entiteiten) in het kader van gebruikte middelen (voorbeeld: synergiën of verrichtingen uitgevoerd voor rekening van derden);
 - o relaties met een financiële instelling, met betrekking tot de gebruikte middelen;
 - o taken gerealiseerd door de instelling of door de instelling toevertrouwd aan een derde (bv. Smals).

B. Specifieke criteria:

Behoren tot de opdrachtenbegroting, de verrichtingen betreffende:

- de toekenning en de uitbetaling van sociale prestaties of andere bij reglementering vastgelegde rechten;
- de inning en de verdeling van de sociale bijdragen of andere inkomsten waarin de reglementering voorziet (bv. alternatieve financiering);
- de schadevergoedingen verschuldigd aan gebruikers van de sociale zekerheid (onderworpenen, begunstigen) ten gevolge van een geschil, evenals de intresten verschuldigd op deze schadevergoedingen (de honoraria van advocaten en de kosten¹ daarentegen maken deel uit van de beheersbegroting);
- de terugvordering van niet-verschuldigde bedragen;
- de beleggingen van roerende of onroerende waarden van een deel van de opbrengsten van de sociale zekerheid, evenals de kosten die hierop betrekking hebben (de Zuidertoren, eigendom van de RSZ en ter beschikking gesteld van de RVP, wordt beschouwd als een belegging van een deel van de opbrengsten van de sociale zekerheid);
- de ontleningen van financiële middelen bestemd voor de opdrachten (en niet voor administratief gebruik), evenals de kosten die hierop betrekking hebben;
- de briefwisseling met de gebruikers van de overheidsdienst (papier, enveloppen, frankering) voor zover aan de hieronder onder punt C vermelde voorwaarde wordt voldaan (de aanrekening in de opdrachtenbegroting geldt dus als uitzondering op de algemene regel)

Behoren tot de beheersbegroting, de verrichtingen (verricht voor eigen rekening of voor rekening van derden) betreffende:

¹ De exacte inhoud van de kosten zal gepreciseerd worden in een begrotingsfiche

- het personeelsbeheer van de instelling;
- de werking en de investeringen van de instelling, met onder meer:
 - o het beheer (aankoop, verkoop, verhuur, onderhoud, energieverbruik,...) van roerende en onroerende goederen voor administratief gebruik (hierbij inbegrepen de verhuurde gedeelten van gebouwen voor administratief gebruik);
 - o de verwerking van informatie en de elektronische communicatie;
 - o de briefwisseling met gebruikers, behalve indien aan de hieronder onder punt C vermelde voorwaarde is voldaan;
 - o de briefwisseling met leveranciers, personeelsleden of personen administratief verbonden aan de instelling;
 - o de publicaties en openbaarmakingen;
 - o de beleggingen en/of leningen van financiële middelen bestemd voor administratief gebruik;
 - o de honoraria van advocaten, de kosten¹, evenals, wat betreft leveranciers en personeel, de schadevergoedingen die hen verschuldigd zijn (zijn dus uitgesloten want inbegrepen in de opdrachtenbegroting, de schadevergoedingen verschuldigd aan gebruikers (onderworpenen, begunstigden) van de sociale zekerheid).

C. Voorwaarden voor de aanrekening van correspondentie met de gebruikers in de opdrachtenbegroting:

De kosten verbonden aan briefwisseling op een papieren drager met de gebruikers (papier, enveloppes, frankering) mogen aangerekend worden op de opdrachtenbegroting als de instelling beschikt over een duidelijk gedefinieerde indicator die toelaat de bestemmingen van de briefwisseling te kunnen onderscheiden naargelang ze deel uitmaken van de categorie van gebruikers of de categorie van leveranciers, personeelsleden en personen administratief verbonden aan de instelling.

Voorbeelden van indicatoren:

- Schatting van het aantal zendingen ingevolge een wettelijke verplichting om persoonlijk de gebruikers te informeren, gebaseerd op het gekende of geschatte aantal van gebruikers vermenigvuldigd met de eenheidskost van een zending;
- Overzicht van een frankeermachine specifiek bestemd voor de zending van briefwisseling aan gebruikers;
- Statistieken over zendingen aan gebruikers gebruikt in een analytische boekhouding.

3. Voorstelling in de synoptische tabellen

In de synoptische tabellen van de beheersbegroting worden de uitgaven uitgesplitst volgens onderstaande categorieën:

- Personeelsuitgaven ;
- Gewone werkingsuitgaven buiten belastingen en betwiste zaken;
- Werkingsuitgaven informatica
 - Smals
 - Andere;
- Investeringsuitgaven buiten onroerende goederen
 - Investeringsinformatica;
 - Investeringsroerende goederen;
- Investeringsuitgaven onroerende goederen;
- Uitgaven voor belastingen en betwiste zaken (niet-limitatieve kredieten).

In de synoptische tabellen van de opdrachtenbegroting die betrekking hebben op een specifieke tak van de sociale zekerheid zijn de administratiekosten als volgt uitgesplitst:

- Beheer : nettobedrag van de beheersbegroting ten laste van de betrokken tak;
- Opdrachten: andere kosten die deel uitmaken van de opdrachtenbegroting van de betrokken tak.

De bijlagen van het koninklijk besluit van 22 juni 2001 zullen dan ook in die zin aangepast worden.